

Sygn. akt IV U 1302/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 marca 2019r.

Sąd Okręgowy w Elblągu Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Tomasz Koronowski

Protokolant: st. sekr. sądowy Anna Tomaszewska

po rozpoznaniu w dniu 11 marca 2019r. w Elblągu na rozprawie

sprawy z odwołania E. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E.

(...), z dnia 10 października 2018r., znak: (...)

z udziałem (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w M.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdza, iż skarżąca E. B. podlega w okresie od dnia 21 września 2015r. do dnia 24 września 2017r. obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym jako korzystający z urlopu wychowawczego pracownik płatnika składek (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w M.;

II. oddala odwołanie w pozostałej części;

III. znosi wzajemnie między skarżącą i organem rentowym koszty procesu.

Sygn. akt IV U 1302/18

UZASADNIENIE

Pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E. decyzją Nr (...) z dnia 10 października 2018r., znak: (...), na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 3, art. 6 ust. 1, art. 8 ust. 1, art. 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1, art. 13 pkt 1 oraz art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (obecnie Dz.U. z 2019r., poz. 300 ze zmianami; dalej: ustawa systemowa) stwierdził, że E. B. jako pracownik u płatnika składek (...) Sp. z o.o. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 21 września 2015r. do dnia 24 września 2017r.

W uzasadnieniu swojego stanowiska organ rentowy wskazał, że zgodnie z przepisami ustawy systemowej za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy, a obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegają pracownicy od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku. Art. 22 kp określa zaś definicję i istotne elementy stosunku pracy. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przytoczył ustalony przez siebie obszerny stan faktyczny, m.in. podano, że E. B. została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych z tytułu wykonywania umowy

o pracę w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. od dnia 1 czerwca 2011r. w pełnym wymiarze czasu pracy. Z tytułu wykonywania umowy o pracę otrzymywała wynagrodzenie w wysokości 2.059 zł brutto przez okres od czerwca 2011r. do lutego 2013r., które następnie

od miesiąca marca 2013r. zostało podwyższone do kwoty 7.100,00 zł brutto. Płatnik składek wypłacił ubezpieczonej wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy za okres od 21 maja 2013r. do 22 czerwca 2013r. Następnie, za okres od 23 czerwca 2013r. do 20 listopada 2013r., E. B. został wypłacony przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych zasiłek chorobowy z ubezpieczenia chorobowego, a za okres od 21 listopada 2013r. do 19 listopada 2014r. – zasiłek macierzyński. W okresie od 20 listopada 2014r. do 24 września 2017r. ubezpieczonej został udzielony urlop wychowawczy. Ustalono, że przedmiotem działalności Spółki jest transport krajowy i międzynarodowy towarów. Zgodnie z wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego, (...) Spółki (...) jest jedynym udziałowcem Spółki, E. B. jest Prezesem Zarządu. Na dzień prowadzenia czynności kontrolnych „Spółka (...) prowadzi działalność, ale nie zachodziły żadne transakcje i zdarzenia gospodarcze”. Druga pracownica zgłoszona do ubezpieczeń społecznych po dniu 1 lipca 2015r. jest nieobecna w pracy nieprzerwanie od 9 marca 2014r. z powodu niezdolności do pracy, urlopu macierzyńskiego oraz urlopu wychowawczego. Ustalono, że po dniu 1 lipca 2015r. funkcjonowanie Spółki w obrocie gospodarczym stało się niemożliwe

z uwagi na brak pracowników, którzy mogliby świadczyć pracę na rzecz Spółki. J. M. podlegał do ubezpieczeń społecznych z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej

do 20 września 2015r. Zgodnie z wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego, był on jedynym współwłaścicielem oraz prokurentem Spółki. W ocenie pozwanego, po ustaniu tytułu ubezpieczenia J. M. w Spółce, brak jest osoby kierującej oraz sprawującej nadzór nad jej działalnością. (...) prowadziła M. R. i wskazała ona, że od dłuższego czasu nie ma ona, jako księgowa, kontaktu z J. M., który jest nieosiągalny. Dokumentacja rozliczeniowa z Urzędem Skarbowym wskazuje na zerowe kwoty. Zdaniem organu rentowego, zarówno zarobkowy cel działalności, jak i kwestia ciągłości działalności, nie zostały potwierdzone w wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego. Postępowanie płatnika składek nie wypełnia ustawowych cech działalności gospodarczej, wobec tego prowadzi do podważenia skuteczności zgłoszenia do ubezpieczeń

społecznych E. B. jako pracownika Spółki (...). Pomimo

posiadania uprawnień wynikających z wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego, w okresie

od 21 września 2015r. do 24 września 2017r. działalność nie była prowadzona, a brak wyrejestrowania Spółki miał na celu jedynie stworzenie podstawy prawnej do uzyskania świadczeń z ubezpieczeń społecznych zgłoszonych pracowników. Ponadto J. M., posiadający uprawnienia do zarządzania Spółką, w okresie od 19 lipca 2017r. do 26 czerwca 2018r. był osadzony w areszcie. Zatem żadna z osób, które zgodnie z wpisem do KRS posiadały uprawnienia do zarządzania i kierowania Spółką, nie była obecna w pracy.

Z powyższą decyzją nie zgodziła się ubezpieczona E. B.

i wniosła odwołanie. Zarzuciła organowi rentowemu błąd w ustaleniach faktycznych polegający na błędnym przyjęciu, że płatnik składek nie prowadził działalności gospodarczej

w okresie od 21 września 2015r. do 24 września 2017r., podczas gdy płatnik składek prowadzi działalność gospodarczą nieprzerwanie od 2009r. do dnia dzisiejszego, a co za tym idzie, stosunek pracy zawarty między ubezpieczoną a płatnikiem składek trwa nieprzerwanie

od daty zawarcia umowy o pracę, tym samym ubezpieczona podlegała ubezpieczeniu chorobowemu (oraz innym) za wskazany okres; błąd w ustaleniach faktycznych, polegający

na błędnym przyjęciu, że ubezpieczona nie świadczyła na rzecz płatnika składek stosunku pracy, a tym samym nie podlegała ubezpieczeniu chorobowemu, emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu w okresie od 21 września 2015r. do 24 września 2017r., podczas gdy ubezpieczona zatrudniona była u płatnika składek we wskazanym okresie (nie świadczyła

na rzecz płatnika składek pracy ze względu na przebywanie na urlopie macierzyńskim / wychowawczym / zwolnieniu chorobowym) i świadczyła pracę na rzecz płatnika w okresach, kiedy była zdolna do świadczenia pracy lub nie przebywała na urlopie macierzyńskim / wychowawczym, a zatem podlegała ubezpieczeniu chorobowemu (oraz innym) za wskazany okres. Skarżąca zarzuciła także naruszenie przepisu art. 58 § 2 oraz art. 83 § 1 kc w zw.

z art. 300 kp, poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że umowa o pracę zawarta w dniu 1 czerwca 2011r. pomiędzy ubezpieczoną a płatnikiem składek zawarta została jedynie dla pozorów, podczas gdy umowa przedmiotowa została zawarta w celu rzeczywistego wykonywania przez ubezpieczoną obowiązków pracowniczych na rzecz płatnika składek, pod kierownictwem płatnika składek oraz za ustalonym wynagrodzeniem. Ubezpieczona podniosła również naruszenie przepisu art. 22 § 1 i art. 177 kp w zw. z art. 8 ust. 1 i w zw.

z art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (obecnie Dz.U. z 2017r., poz. 1368 ze zmianami), jak również art. 1868 § 1 i 2 kp, poprzez przyjęcie, że skarżącej i płatnika nie łączył stosunek pracy, przy czym od rozpoczęcia urlopu wychowawczego ubezpieczona podlegała ochronie przed wypowiedzeniem umowy o pracę.

Skarżąca wniosła o zmianę decyzji poprzez ustalenie, że jako pracownik zatrudniony u płatnika składek podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 21 września 2015r. do dnia 24 września 2017r. Ubezpieczona wniosła także o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania wskazanych w odwołaniu świadków na okoliczność stwierdzenia świadczenia pracy przez ubezpieczoną na rzecz płatnika składek, prowadzenia działalności gospodarczej przez płatnika składek. Zawniosowała również o zasądzenie od organu rentowego na rzecz ubezpieczonej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Uzasadniając swoje stanowisko, ubezpieczona wskazała, że płatnik składek prowadzi działalność od 2009r., od dnia 1 czerwca 2011r. pomiędzy ubezpieczoną a płatnikiem składek została zawarta umowa o pracę, która następnie była aneksowana dnia 1 marca 2013r.

i trwa po dzień dzisiejszy. Ubezpieczona od dnia 23 czerwca 2013r. do dnia 20 listopada 2013r. pozostawała na zwolnieniu chorobowym, w okresie od 21 listopada 2013r. do dnia

19 listopada 2014r. przebywała na urlopie macierzyńskim, zaś od 20 listopada 2014r. do 24 września 2017r. został jej udzielony urlop wychowawczy. Po powrocie z ww. zwolnienia

i urlopów, ubezpieczona świadczy pracę, zgodnie z zawartą umową z dnia 1 czerwca 2011r., na rzecz płatnika składek do dnia dzisiejszego. Ubezpieczona podkreśliła, że nie zgadza się z zaskarżoną decyzją organu rentowego, brak jest bowiem podstaw prawnych oraz faktycznych pozwalających na przyjęcie, że nie istniał stosunek pracy w terminie od 21 września 2015r. do 24 września 2017r. pomiędzy ubezpieczoną a płatnikiem składek, a zatem,

że ubezpieczona nie podlegała z tytułu zawartej umowy o pracę obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym. Ubezpieczona wskazała, że przedstawiła pisemną umowę o pracę, czyli dowód złożenia odpowiednich oświadczeń woli (zawarcia umowy o pracę). To organ rentowy powinien wykazać, że oświadczenia woli wynikające z tego dokumentu były fikcyjne. Przede wszystkim jednak istotne jest, że organ rentowy przyjął zgłoszenie ubezpieczonej do ubezpieczenia, nie kwestionował tytułu zgłoszenia i przyjmował składki. W takiej sytuacji na organie rentowym spoczywa ciężar dowodu, że strony umowy o pracę złożyły fikcyjne oświadczenia woli, a więc, że nie miały zamiaru wywołania żadnych skutków prawnych, gdyż pracownik nie podjął wykonywania pracy, a pracodawca świadczenia tego nie przyjmował.

Z tych bowiem faktów organ rentowy wywodzi skutki prawne (art. 6 kc). Organ rentowy przyjął zgłoszenie do ubezpieczenia i pobierał z tego tytułu składki, a więc w postępowaniu sądowym obciąża go dowód co do okoliczności uzasadniających przyjęcie nieistnienia tytułu ubezpieczenia. Skarżąca wskazała, że organ w decyzji twierdzi, że w okresie od 21 września 2015r. do 24 września 2017r. płatnik składek nie prowadził działalności. Podkreśliła,

że przejściowy brak zysku przedsiębiorstwa nie stanowi braku możliwości prowadzenia działalności gospodarczej oraz zatrudnienia pracownika. W momentach braku odpowiednich wpływów, zobowiązania (wynagrodzenie) mogą być finansowane z rezerw spółki. Przystój, nieosiąganie odpowiednich zysków, w aktualnej sytuacji gospodarczej nie jest sytuacją szczególną i odnotowują ją także najwięksi przedsiębiorcy. Są to okoliczności niezależne

od Spółki i nie mogą być podstawą do arbitralnego stwierdzenia przez organ, że płatnik składek nie prowadził działalności w przedmiotowym okresie. Wobec powyższego nie można pominąć także takiej okoliczności, że aktualnie płatnik składek odnotowuje zysk. Zdaniem ubezpieczonej przebywanie przez nią na zwolnieniu chorobowym, a następnie na urlopie macierzyńskim i wychowawczym - świadczy jedynie o jej stanie zdrowia, poczęciu i urodzeniu

dziecka - na długo po nawiązaniu przez nią stosunku pracy z pracodawcą. Nie może natomiast w jakimkolwiek zakresie świadczyć o rzekomej pozorności zawartej umowy o pracę. Od dnia zawarcia z nią umowy o pracę do dnia powstania niezdolności do pracy, a potem przebywania na urlopie macierzyńskim i wychowawczym ubezpieczona świadczyła na rzecz płatnika składek pracę, a ten ją przyjmował. Zdaniem skarżącej w niniejszej sprawie brak jest jakichkolwiek dowodów na potwierdzenie faktu, iż w chwili podpisania umowy o pracę istniało pomiędzy stronami obustronne założenie, że strony nie będą realizowały swoich praw i obowiązków wynikających z treści stosunku pracy. Organ w żaden sposób nie wykazuje, dlaczego zawarta umowa miała mieć charakter pozorny - jego argumenty są bezzasadne i często pozbawione logiki, ponadto nie przedstawia żadnych dowodów na poparcie swojego stanowiska.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany podtrzymał stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji i dodatkowo zaznaczył, że z odpisu KRS płatnika wynika, że sprawozdania finansowe za lata 2009 do 2016 zostały złożone w sądzie dopiero w dniu 13 grudnia 2017r. a za 2017r. w dniu 14 lipca 2018r. Sprawozdania te nie zostały zatwierdzone – brak uchwał zgromadzenia wspólników. Nie zawierają też podpisów osób, które je sporządziły, więc nie wiadomo, jakie operacje odzwierciedlają i czy dotyczą one (...) sp. z o.o. w M.. Nie stanowią zatem dowodu na prowadzenie działalności przez tego płatnika. Organ rentowy wniósł także o zasądzenie na jego rzecz zwrotu kosztów procesu.

Płatnik składek poparł odwołanie ubezpieczonej.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 10 listopada 2009r. w Krajowym Rejestrze Sądowym zarejestrowana została (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w M., której jedynym wspólnikiem był i nadal pozostaje J. M.. Jako prezes zarządu zatrudniona została E. B., natomiast prokurentem spółki ustanowiony został J. M.. Przedmiotem działalności Spółki to transport krajowy i międzynarodowy.

Płatnik J. M. od dnia 21 września 1993r. prowadził także własną działalność gospodarczą pod nazwą Firma Handlowo-Usługowa (...), także w zakresie transportu drogowego towarów. Działalność została wykreślona z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej z dniem 28 września 2017r.

Ubezpieczona E. B. została zatrudniona na czas nieokreślony przez (...) Sp. z o.o. od dnia 1 czerwca 2011r. na stanowisku prezesa zarządu za wynagrodzeniem zasadniczym 2.059 zł brutto. Następnie aneksem z dnia 1 marca 2013r. zmieniono umowę w ten sposób, że wynagrodzenie brutto ustalono na kwotę 7100 zł.

Od dnia 21 maja 2013r. ubezpieczona przebywała na zwolnieniu lekarskim w okresie ciąży, a za okres od 21 listopada 2013r. do 19 listopada 2014r. wypłacono jej zasiłek macierzyński. W okresie od 20 listopada 2014r. do 24 września 2017r. skarżąca przebywała na urlopie wychowawczym. Dnia 25 września 2017r. ubezpieczona zgłosiła powrót do pracy, jednak tego samego dnia została przyjęta do Wojskowego Instytutu Medycznego (...) Szpitala (...). Od dnia 27 września 2017r. przebywała na zwolnieniu lekarskim. Skarżąca wywodziła, że powróciła na jeden dzień do pracy, aby sfinalizować transakcję z ważnym klientem.

Do końca czerwca 2015r. spółka zatrudniała 5 kierowców. Posiadała 5 samochodów ciężarowych, które początkowo były w leasingu, a obecnie są własnością Spółki. Samochody zlokalizowane były w bazie przy ul. (...) w M., natomiast biuro znajdowało się przy ul. (...) – było to wydzielone pomieszczenie w domu J. M.. Do obowiązków skarżącej należało ustalanie tras kierowców, rozliczanie ich czasu pracy, wystawianie faktur, współpraca z biurem rachunkowym – przekazywanie niezbędnej dokumentacji. Ubezpieczona była także w stałym kontakcie telefonicznym z kierowcami, którzy byli w trasie. Natomiast J. M. w Spółce zajmował się negocjacjami i umowami z kontrahentami, dbał o sprawność techniczną pojazdów. Samochodami przewożono głównie sklejkę do Niemiec, Rosji i Białorusi, natomiast w drodze powrotnej przewożone były różne inne towary. Z powodu problemów finansowych z początkiem lipca 2015r. zostały rozwiązane umowy o pracę z kierowcami.

Spółka nie została wykreślona z Krajowego Rejestru Sądowego. J. M. w okresie od (...) był osadzony w areszcie. W tym czasie wychodził na przepustki, podczas których podejmował czynności zarządcze w Spółce. Także w trakcie odwiedzin rodzina przedkładała mu dokumentację niezbędną do funkcjonowania firmy.

Decyzją nr (...) z dnia 12 marca 2018r., znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E. stwierdził, że E. B. jako pracownik u płatnika składek (...) Sp. z o.o. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 25 września 2017r. Ubezpieczona nie wniosła odwołania od tej decyzji.

(wydruk z Centralnej Informacji KRS na dzień 28 listopada 2018r. k. 13-16, zaświadczenie z (...) k. 108, kopia umowy o pracę k. 21, kopia aneksu do umowy o pracę k. 22, zeznania świadków M. R. 00:41:55, P. B. 00:49:49, P. Ł. 00:54:01 i A. M. 00:58:00 e-protokół z rozprawy z dnia 11 marca 2019r., zeznania E. B. 01:05:18 i J. M. 01:08:06 e-protokół z rozprawy z dnia 11 marca 2019r., decyzja z dnia 13.03.2018r. w aktach pozwanego)

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie skarżącej zasługiwało na uwzględnienie w części.

Należy zauważyć, że w spornym okresie skarżąca przebywała na urlopie wychowawczym. Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 19 ustawy systemowej obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami przebywającymi na urlopiach wychowawczych lub pobierającymi zasiłek macierzyński albo zasiłek w wysokości zasiłku macierzyńskiego. Natomiast w art. 11 ww. ustawy wymieniono sytuacje, w których obowiązkowo lub dobrowolnie podlega się do ubezpieczenia chorobowego i nie wymieniono tam osób przebywających na urlopie wychowawczym (art. 11 ust. 1: obowiązkowo ubezpieczeniu chorobowemu podlegają osoby wymienione w art. 6 ust. 1 pkt 1, 3 i 12. Ust. 2 mówi, że dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu podlegają na swój wniosek osoby objęte obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi, wymienione w art. 6 ust. 1 pkt 2, 4, 5, 7b, 8 i 10). Natomiast w myśl art. 12 ust. 2 nie podlegają ubezpieczeniu wypadkowemu bezrobotni pobierający zasiłek dla bezrobotnych lub świadczenie integracyjne, posłowie do Parlamentu Europejskiego, o których mowa w art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 30 lipca 2004r. o uposażeniu posłów do Parlamentu Europejskiego wybranych w Rzeczypospolitej Polskiej, oraz osoby, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2, 11, 19-22, art. 6a i art. 7. Zgodnie z art. 186 § 1 kp pracownik zatrudniony co najmniej 6 miesięcy ma prawo do urlopu wychowawczego w celu sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem. Do sześciomiesięcznego okresu zatrudnienia wlicza się poprzednie okresy zatrudnienia.

Biorąc pod uwagę powyższe, należy zauważyć, że ubezpieczona, której pracodawca udzielił urlopu wychowawczego, w okresie spornym nie podlegała tylko ubezpieczeniom chorobowemu i wypadkowemu. Sąd nie podziela argumentacji zaprezentowanej przez pozwanego, że wyłączenie zaskarżoną w tym postępowaniu decyzją ubezpieczoną z ubezpieczenia chorobowego i wypadkowego podkreślić miało jedynie pozorność zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych w spornym okresie. Skarżąca nie podlegała bowiem do ubezpieczenia chorobowego i wypadkowego w okresie przebywania na urlopie wychowawczym z mocy przepisów prawa. Stąd też powyższe skutkowało oddaleniem odwołania w tej części (pkt II. wyroku), skoro bowiem ustawa wyłącza osoby korzystające z urlopu wychowawczego z ubezpieczenia chorobowego i wypadkowego, niezasadnym jest żądanie objęcia tym ubezpieczeniem. Podstawą rozstrzygnięcia w tym zakresie jest art. 477¹⁴ § 1 kpc.

W pozostałym zakresie odwołanie było zasadne. Zgodnie z art. 151 § 1 ksh spółka z ograniczoną odpowiedzialnością może być utworzona przez jedną albo więcej osób w każdym celu prawnie dopuszczalnym, chyba że ustawa stanowi inaczej. Art. 156 ksh stanowi, że w spółce jednoosobowej jedyny wspólnik wykonuje wszystkie uprawnienia przysługujące zgromadzeniu wspólników zgodnie z przepisami niniejszego działu. Przepisy o zgromadzeniu wspólników stosuje się odpowiednio. W art. 272 KSH wskazano, że rozwiązanie spółki następuje po przeprowadzeniu likwidacji, z chwilą wykreślenia spółki z rejestru.

Pozwany podnosił, że podstawą stwierdzenia, iż skarżąca nie podlega do ubezpieczeń w okresie przebywania na urlopie wychowawczym było to, że płatnik w rzeczywistości nie prowadził działalności, zatem stosunek pracy nie był realizowany, był fikcyjny. Pozwany zdaje się nie zauważać, że ubezpieczona została zatrudniona nie przez osobę fizyczną prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą, a przez spółkę kapitałową, czyli osobę prawną, do której zastosowanie mają przepisy Kodeksu spółek handlowych. Zatem prowadzenia działalności przez Spółkę nie można rozpatrywać przez pryzmat przepisów dotyczących osób fizycznych, prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą, jak to forsował organ rentowy.

Dla odróżnienia specyfiki statusu przedsiębiorcy jednoosobowego i spółki kapitałowej na tle przepisów regulujących podleganie ubezpieczeniom społecznym, należy przywołać orzecznictwo Sądu Najwyższego, które jednoznacznie wskazuje, iż podleganie ubezpieczeniom społecznym osoby fizycznej prowadzącej działalność pozarolniczą wynika nie ze zgłoszenia prowadzenia takiej działalności, ale z faktu jej rzeczywistego wykonywania. Sąd Najwyższy niejednokrotnie podkreślał, że obowiązkowi ubezpieczeń społecznym podlega osoba faktycznie prowadząca działalność gospodarczą (a więc wykonująca tę działalność), a nie osoba jedynie figurująca w ewidencji działalności gospodarczej na podstawie uzyskanego wpisu, która działalności tej nie prowadzi (nie wykonuje) – zob. wyroki Sądu Najwyższego:

z dnia 13 listopada 2008r., II UK 94/08, Lex nr 960472; dnia 21 czerwca 2001r., II UKN 428/00, OSNAPiUS 2003 nr 6, poz. 158; z dnia 11 stycznia 2005r., I UK 105/04, OSNP 2005 nr 13, poz. 198; z dnia 25 listopada 2005r., I UK 80/05, OSNP 2006 nr 19-20, poz. 309;

z dnia 30 listopada 2005r., I UK 95/05, OSNP 2006 nr 19-20, poz. 311; z dnia 19 marca 2007r., III UK 133/06, OSNP 2008 nr 7-8, poz. 114. Wpis ma bowiem charakter deklaratoryjny, a nie - konstytutywny i nie kreuje bytu prawnego przedsiębiorcy. Zgłoszenie i wpis

do ewidencji działalności gospodarczej stanowi tylko podstawę rozpoczęcia działalności gospodarczej w rozumieniu jej legalizacji i nie jest zdarzeniem ani czynnością utożsamianą

z podjęciem takiej działalności (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 6 czerwca 2013r., III AUa 1928/12, LEX nr 1339313). Z kolei wpis do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego ma charakter konstytutywny, co wynika z art. 12 ksh, który stanowi, że spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w organizacji albo spółka akcyjna w organizacji z chwilą wpisu do rejestru staje się spółką z ograniczoną odpowiedzialnością albo spółką akcyjną i uzyskuje osobowość prawną. Z chwilą wpisu spółka uzyskuje osobowość prawną

i staje się podmiotem praw i obowiązków spółki w organizacji. Zasada ta dotyczy spółki, a nie osób działających w imieniu spółki. Przejście praw i obowiązków na spółkę odbywa się automatycznie. Także konstytutywny charakter ma cytowany wyżej art. 272 ksh, który mówi,

że rozwiązanie spółki następuje z chwilą jej wykreślenia z rejestru. Dopiero od takiej chwili można mówić o ustaniu celu spółki, czyli przede wszystkim celu gospodarczego.

W świetle przywołanych przepisów nie było istotne w niniejszej sprawie to, czy w okresie spornym Spółka faktycznie wykonywała jakiegokolwiek działania zmierzające do osiągnięcia zysku, istotne bowiem dla bytu spółki kapitałowej jako przedsiębiorcy (i pracodawcy) jest jedynie to, czy pozostaje ona wpisana do rejestru przedsiębiorców KRS. Rozwiązanie spółki, rozumiane jako utrata jej bytu prawnego i w ten sposób utrata przymiotu przedsiębiorcy, następuje dopiero z chwilą wykreślenia jej z rejestru przedsiębiorców, a to wykreślenie także ma charakter konstytutywny, podobnie jak wpis spółki do rejestru. W niniejszej sprawie Spółka (...) nie została wykreślona z rejestru. Nie miały zatem znaczenia dywagacje na temat intensywności działań podejmowanych przez Spółkę w okresie spornym. Z punktu widzenia niniejszej sprawy istotne jest jedynie to, że Spółka nie zakończyła bytu, tj. nie została wykreślona z rejestru KRS. Nie są zaś istotne przyczyny, dla których faktyczna działalność Spółki w okresie spornym albo nie była wcale prowadzona, albo miała charakter marginalny, jeśli zważyć, że wystarczającym uzasadnieniem do wstrzymania działalności płatnika na czas urlopu wychowawczego skarżącej mogła być właśnie usprawiedliwiona nieobecność ubezpieczonej w pracy. Bez znaczenia też dla takiej właśnie oceny pozostaje fakt, że płatnik J. M., po zawieszeniu osobistej działalności gospodarczej, nie zgłosił się do ubezpieczeń społecznych z innego tytułu.

W opisanym kontekście okazały się mało istotne zeznania powołanych w sprawie świadków – P. B., P. Ł. i A. M.. Zatrudnieni oni byli przez spółkę do końca czerwca 2015r. i potwierdzili jedynie, że do czasu zachorowania w okresie ciąży ubezpieczona E. B. świadczyła pracę na rzecz płatnika, a także że do końca czerwca 2015r. nie powróciła do pracy, co było bezsporne. Natomiast świadek M. R. wskazała, że wprawdzie w latach 2017-2018 działania Spółki były mniej intensywne, niż w latach 2015-2016, o czym świadczy mniejsza ilość wystawionych faktur, jednak Spółka nadal istnieje, nie potrafiła jednak precyzyjnie określić zakresu faktycznej działalności Spółki w okresie spornym.

Reasumując – należy podkreślić, w świetle przytoczonych wyżej przepisów, że korzystanie przez skarżącą w spornym okresie z urlopu wychowawczego było konsekwencją stosunku pracy istniejącego przynajmniej przez 6 miesięcy przed udzieleniem tego urlopu, a nie tego, czy w trakcie tego urlopu ewentualnie odpadł cel dalszego zatrudnienia ubezpieczonej. Ocenę tę jednoznacznie potwierdzają art. 186⁸ § 1 pkt 1 kp, zgodnie z którym pracodawca nie może wypowiedzieć ani rozwiązać umowy o pracę w okresie od dnia złożenia przez pracownika uprawnionego do urlopu wychowawczego wniosku o udzielenie urlopu wychowawczego do dnia zakończenia tego urlopu, jak i art. 186⁴ kp, z którego wynika obowiązek pracodawcy dopuszczenia pracownika po zakończeniu urlopu wychowawczego do pracy, czy to na dotychczasowym stanowisku, czy też – jeżeli nie jest to możliwe – na stanowisku równorzędnym z zajmowanym przed rozpoczęciem urlopu lub na innym stanowisku odpowiadającym jego kwalifikacjom zawodowym, za wynagrodzeniem nie niższym od wynagrodzenia za pracę przysługującego pracownikowi w dniu podjęcia pracy na stanowisku zajmowanym przed tym urlopem. Przepisy te przedkładają ponad potrzeby pracodawcy trwałość stosunku pracy, którego z kolei konsekwencją jest podleganie ubezpieczeniom społecznym. Ubezpieczona była zatrudniona w Spółce od 1 czerwca 2011r., zatem spełniła wskazaną wyżej przesłankę udzielenia jej urlopu wychowawczego. Organ rentowy w niniejszym postępowaniu nie kwestionował zresztą podlegania skarżącej ubezpieczeniom społecznym jako pracownika Spółki przed przejściem na urlop wychowawczy. Na marginesie wskazać jedynie pozostaje, że z akt pozwanego wynika, iż 16 października 2013r. Referat Zasiłków zwrócił się do Inspektoratu w O. o zbadanie zasadności wzrostu wynagrodzenia E. B. od dnia 1 marca 2013r. W piśmie z dnia 3 kwietnia 2014r. wskazano, że w wyniku przeprowadzonej kontroli u płatnika składek, której celem było ustalenie, czy ubezpieczona faktycznie wykonywała pracę w okresie od 1 czerwca 2011r. z tytułu zawartej umowy o pracę, wynika, że E. B. faktycznie wykonywała pracę w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o., nie ma zatem wątpliwości, że przed okresem niezdolności do pracy w okresie ciąży, następnie pobierania zasiłku macierzyńskiego i przebywania na urlopie wychowawczym, ubezpieczona podlegała ubezpieczeniom społecznym jako pracownik. Rzeczą organu rentowego jest to, z jakich przyczyn ostatecznie pozwany nie zakwestionował trzykrotnego podwyższenia wynagrodzenia skarżącej w dacie na tyle zbliżonej do rozpoczęcia okresu niezdolności do pracy w trakcie ciąży, że można było ewentualnie przypuszczać, iż było to spowodowane tylko chęcią uzyskania wyższych świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

Powyższe musiało skutkować zmianą zaskarżonej decyzji i stwierdzeniem, że skarżąca E. B. podlega w okresie od dnia 21 września 2015r. do dnia 24 września 2017r. obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym jako korzystający z urlopu wychowawczego pracownik płatnika składek (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w M.. Podstawą rozstrzygnięcia były przepisy powołane wyżej, a ponadto art. 477¹⁴ § 2 kpc (pkt I. wyroku).

O kosztach Sąd rozstrzygnął na podstawie art. 100 kpc, znosząc te koszty wzajemnie pomiędzy skarżącą i organem rentowym (pkt III. wyroku), co jest wynikiem częściowego uwzględnienia stanowisk tych stron.